

16. aprila 2021 je na Dunaju potekalo **64. zasedanje Komisije OZN za droge (UN Commission on Narcotic Drugs – CND)**. Zasedanje je letos zaradi pandemije COVID-19 potekalo v **hibridni obliki** v živo na Dunaju in prek spleta. Sodelovali so udeleženci iz več kot **130 držav članic, 17 medvladnih organizacij, 76 nevladnih organizacij in Združenih narodov**.

Ob robu **64. zasedanja Komisije OZN za droge** je bilo organiziranih več kot **100 spletnih stranskih dogodkov**. Stranski dogodki zagotavljajo platformo za nekatere ključne vpogleda in izmenjavo mnenj, tako s teoretične kot tudi s praktične perspektive s področja prepovedanih drog.

Slovenija je s podporo **Mednarodnega združenja Lions klub, Inštituta za raziskave in razvoj »Utrip« in Oddelka za preventivo, zdravljenje in rehabilitacijo UNODC**, sodelovala na stranskem dogodku z naslovom: **„Socialno in čustveno učenje kot sistemski preventivni pristop, ne zgolj intervencija“** („Social and emotional learning as a systemic prevention approach, not merely an intervention“).

V imenu **Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ)** je **Vesna Pucelj**, nacionalna koordinatorica za vzgojo za zdravje za otroke in mladostnike, v sodelovanju z **dr. Zalko Drglin** in **Mojco Bevc**, predstavila izvajanje vzgoje za zdravje za otroke in mladostnike v okviru preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni, nekatere programe, namenjene promociji duševnega zdravja družine na samem začetku, podpora bolj ranljivim nosečnicam in družinam z dojenčki, na ravni sodelovanja s šolskim sektorjem pa mrežo Zdravih šol.

NIJZ koordinira program vzgoje za zdravje za vse **otroke in mladostnike** (vključno z nosečnicami) na primarni ravni zdravstvenega varstva. Program se v predšolskem in šolskem obdobju izvaja v okviru rednih sistematičnih pregledov otrok in mladostnikov, v šolskem/vrtčevskem prostoru in v lokalni skupnosti. S programom zajamemo vse ključne ciljne skupine, kot so **nosečnice, bodoči starši, predšolski otroci in njihovi starši, šolarji, pedagoški delavci**. V vzgojo za zdravje so vključene vse pomembnejše zdravstveno-vzgojne vsebine, kot so **zdrava prehrana, gibanje, preprečevanje zasvojenosti in drugih tveganih vedenj, vzgoja za zdravo spolnost, preprečevanje rakavih obolenj, preprečevanje nalezljivih bolezni, odraščanje, pozitivna samopodoba, medosebni odnosi ipd**. Vsebine se spiralno nadgrajujejo glede na starost otrok oz. mladostnikov. Zdravstveni domovi sodelujejo z **večino vrtcev, osnovnih in srednjih šol v Sloveniji**. Vsako leto tako izvajalci s svojimi dejavnostmi pokrijejo skoraj **95 % vseh oddelkov osnovnih šol**. Izvajalci vzgoje za zdravje pa sodelujejo tudi z **mladostniki, ki zaradi različnih razlogov ne zaključijo šolanja**, so pa vključeni v **Projektno učenje za mlajše odrasle**. Tudi z njimi so izvajalci izvedli vrsto delavnic, najpogosteje s področja **duševnega zdravja, gibanja in prehrane ter zasvojenosti**.

V okviru **primarnega zdravstvenega varstva** (v okviru preventivnega programa) je organiziran program **Priprava na porod in starševstvo** v obliki sedmih dvournih srečanj, vabljeni sta nosečnica in bodoči oče. Bodoče starše informirajo in omogočajo **pridobivanje novih spretnosti glede skrbi za lastno in otrokovo zdravje v nosečnosti in po porodu, o poteku obporodnega obdobja ter o negi dojenčka, sodelovanju z njim in o odnosih v družini**.

Na primarno raven zdravstvenega varstva se uvaja program **Svetovanja o dojenju s telefonskim in osebnim svetovanjem**, namenjen materam, ki se srečujejo s težavami z laktacijo in dojenjem. Narava težav zahteva pravočasne, strokovne in dostopne nasvete in podporo.

Začel se je **razvoj intenzivnega programa podpore ranljivim nosečnicam in družinam z dojenčki**, ki se srečujejo s številnimi izzivi, za **krepitev dobrega sodelovanja z otrokom, kratkoročno in dolgoročno telesno in duševno zdravje ter kakovostno življenje in za preprečevanje transgeneracijskega prenosa travm**. Program se bo izvajal na domu v obliki podpore strokovnjakov družini v njenem najzgodnejšem obdobju z ustreznim dopolnjevanjem z zdravstvenimi, socialnimi in drugimi storitvami glede na specifično problematiko.

Poleg sodelovanja zdravstvenih delavcev s šolami pa v Sloveniji uspešno deluje **Slovenska mreža zdravih šol (SMZŠ)**. SMZŠ deluje s podporo **Ministrstva za zdravje in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport** že od leta **1993** in je ena prvih članic **Evropske mreže zdravih šol**. SMZŠ med seboj povezuje blizu **400 ustanov**, od tega **71% vseh slovenskih osnovnih šol in 34 % vseh srednjih šol**. Pri svojem delovanju sledi nacionalnim in mednarodnim usmeritvam in načelom na področju **promocije zdravja za otroke in mladostnike**. Pri tem celostno pristopajo k zdravju in iščejo možnosti, ki jih omogoča šolsko okolje – vsebine zdravja podkrepljeno posredujejo prek učnega načrta, z različnimi projekti in dejavnostmi, ki so usmerjene v zdrav življenjski slog, s spodbujanjem sodelovanja staršev, lokalne skupnosti, zdravstvene službe ter drugih zainteresiranih institucij in posameznikov.